

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu oddalił w całości powództwo S. J. przeciwko (...) Sp. z o.o. Spółce komandytowej z siedzibą w K. o zapłatę 3.340,80 zł oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powódka wniosła apelację od tego wyroku zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego:

1. art. 498 § 1 k.c. poprzez jego błędną interpretację w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez newszechstronną ocenę materiału sprawy i w efekcie nieprawidłowe ustalenie, że potrącenie dokonane przez pozwaną było skutecznym, chociaż roszczenie pozwanej było niewymagalnym w chwili kompensowania;

2. art. 471 i 361 § 2 k.c. poprzez ich błędną interpretację w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez newszechstronną ocenę materiału sprawy i w efekcie błędne ustalenie, że pozwana poniosła szkodę w wysokości 800,00 euro.

W oparciu o powyższe skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 3.340,80 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu jak w pozwie a ponadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powódki skutkowałą zamianą zaskarżonego wyroku i uwzględnieniem powództwa w całości.

Wprawdzie skarżąca zarzuciła Sądowi I instancji naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, w postaci art. 498 § 1 k.c. w zw. art. 233 § 1 k.p.c., jednak treść sformułowanych zarzutów wskazuje, że powódka nie kwestionuje dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych w sprawie, a jedynie niewłaściwe zastosowanie normy materialnoprawnej w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Dodatkowo zauważyć należy, że stan faktyczny w sprawie nie był sporny między stronami. Powódka dochodziła zapłaty wynagrodzenia za wykonane usługi transportowe, za która wystawiła dwie faktury

nr (...) i (...). Pozwana nie kwestionowała ani faktu wykonania usługi ani wysokości wynagrodzenia powódki, na które opiewały w/w faktury. Pozwana z kolei

nie kwestionowała faktu, że strony zawarły ponadto kolejną umowę o wykonanie usługi transportowej, której powódka nie wykonała. Z tego tytułu pozwana wystawiła powódce notę obciążeniową nr (...), a następnie złożyła oświadczenie o kompensacie wierzytelności wynikającej z noty z wierzytelnościami powódki wynikającymi z w/w faktur. Różnicę natomiast w wysokości 1.507,74 zł pozwana uregulowała, dokonując wpłaty

na rachunek powódki. Powyższe ustalenia nie są kwestionowane przez skarżącą także

na etapie postępowania apelacyjnego. Powódka zarzuca Sądowi Rejonowemu błędne uznanie, że w powyższych okolicznościach doszło do skutecznego potrącenia wzajemnych wierzytelności, tj. do naruszenia art. 498 § 1 k.c.

Aby stwierdzić, czy podniesiony przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty procesowy zarzut potrącenia, tj. niestnienia wierzytelności objętej żądaniem pozwu na skutek złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu, jest skutecznym ustalić należy,

czy spełnione zostały warunki potrącenia wymagane przez przepis art. 498 § 1 k.c. Powołany przepis przewiduje, że możliwe jest dokonanie potrącenia gdy: 1. dwie osoby są względem siebie wierzycielem i dłużnikiem, 2. przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, 3. obie wierzytelności są wymagalne

i 4. mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. W literaturze powszechnie przyjmuje się, że warunek 3, tj. wymagalność wierzytelności, należy uznać za spełniony także wówczas, gdy wymagalna jest tylko wierzytelność składającego oświadczenie o potrąceniu (tak K. Zawada w Komentarzu do Kodeksu cywilnego pod red. K. Pietrzykowskiego wyd. 2009, M. Pyziak – Szafnicka w Systemie prawa prywatnego).

W niniejszej sprawie wierzytelność objęta pozwem i zgłoszona do potrącenia spełniają warunki 1,2 i 4 wymienione wyżej. Wymagalna była w tej dacie wierzytelność powoda wynikająca z faktur nr (...) (faktury k. 23, 26). Analiza wymaga natomiast, czy w dacie złożenia przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu, jego wierzytelność wynikająca z noty obciążeniowej nr (...) była wymagalna.

Wierzytelność staje się wymagalna z chwilą określoną w umowie bądź wynikającą z właściwości zobowiązania, a w pozostałych wypadkach po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). Wierzytelność objęta notą obciążeniową nr (...) stanowi odszkodowanie z tytułu nienależytego wykonania umowy. Przepisy kodeksu cywilnego odnoszące się do skutków niewykonania zobowiązań (art. 471 – 486 k.c.) nie zawierają żadnych postanowień dotyczących terminu spełnienia świadczenia odszkodowawczego, tj. jego wymagalności. Odszkodowanie z tytułu nienależytego wykonania umowy staje się więc wymagalne z chwilą wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia, bądź z inną chwilą wskazaną w wezwaniu.

Odnosząc powyższe rozważania do niniejszej sprawy podnieść należy, że pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu w dniu 25 lutego 2015 roku. Jednocześnie w oświadczeniu tym wskazał, że data płatności kwoty wynikającej z noty obciążeniowej nr (...) to 13 marca 2015 roku (kompensata k. 8). Nie budzi więc wątpliwości, że w dniu złożenia oświadczenia o potrąceniu, wierzytelność pozwanego nie była wymagalna. Złożone oświadczenie nie wywołało zatem przewidzianego w art. 498 § 2 k.c. skutku umorzenia obu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej.

Skutku takiego nie mogło także wywołać podniesienie w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzutu potrącenia. O ile bowiem powszechnie przyjmuje się, że procesowy zarzut potrącenia może być uznany za materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu, to wskazać należy, że oświadczenie to winno być złożone przez osobę uprawnioną do składania materialnoprawnych oświadczeń w imieniu strony i skierowane do osoby uprawnionej do przyjmowania tego rodzaju oświadczeń z drugiej strony. Sprzeciw od nakazu zapłaty został wprawdzie podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentowania pozwanej, jednak jako pismo procesowe został doręczony pełnomocnikowi procesowemu powódki. Zakres dokumentu pełnomocnictwa znajdującego się na k. 21 akt sprawy wskazuje, że udzielone przez powódkę pełnomocnictwo w niniejszej sprawie nie uprawnia do przyjmowania przez pełnomocnika w imieniu powódki oświadczeń materialnoprawnych, w tym oświadczeń o potrąceniu.

Zważywszy na powyższe wskazać należy, że nie doszło skutecznego potrącenia i do umorzenia wierzytelności objętych pozwem z wierzytelnością pozwaną, co skutkować winno uwzględnieniem powództwa w całości.

Z tych względów za uzasadniony należało uznać zarzut naruszenia art. 498 § 1 k.c.

Przedstawione rozważania prowadzą do wniosku, że za bezprzedmiotowy należało uznać zarzut naruszenia art. 471 k.c. i art. 361 k.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. Skoro bowiem nie zaistniały warunki do skutecznego dokonania potrącenia w dacie złożenia przez pozwaną oświadczenia o potrąceniu, to fakt istnienia i wysokości wierzytelności zgłoszonej do potrącenia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w zakresie żądania pozwu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i uwzględnił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. obciążając nimi pozwaną jako stronę przegrywającą. Na zasądzoną od pozwanej kwotę 659,00 zł złożyły się: opłata od pozwu w wysokości 42,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, ustalone zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490, ze zm.) w wysokości 600,00 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Sąd Okręgowy obciążył pozwaną kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.. Na koszty te złożyły się: opłata od apelacji w wysokości 100,00 zł (art. 28 pkt 2 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025, ze zm.) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powódki w wysokości 600,00 zł ustalone zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 i w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).